R E G I S T E R O P A T R E N Í

ročník 2017

www.slov-lex.sk

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

29

OPATRENIE
Národnej banky Slovenska
z 14. novembra 2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver

(Oznámenie o vydaní opatrenia bolo publikované v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 306/2017Z. z.)

Národná banka Slovenska podľa § 7 ods. 41 písm. a) až c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1
Predmet úpravy

Toto opatrenie sa vzťahuje na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona, na banku, zahraničnú banku a pobočku zahraničnej banky[1]) (ďalej len „veriteľ“) a upravuje

a) metodiku na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej len „ukazovateľ schopnosti splácať“),

b) spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb spotrebiteľského úveru,

c) čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov,

d) požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch spotrebiteľa a na overovanie údajov o príjmoch spotrebiteľa,

e) limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru.

§ 2
Metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať

(1) Ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.

(2) Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

---

[1]) § 2 ods. 1, 7 a 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení zákona č. 213/2014 Z. z.

(3) Výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet

a) výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 8 a 9 a § 4 a

b) sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 10 až 17.

(4) Celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) zákona sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.

(5) Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima[2]) spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť[3]) a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

(6) Zvýšenie výšky nákladov podľa odseku 5 druhej vety sa nevykoná, ak hodnota pomeru celkovej zadlženosti spotrebiteľa vrátane poskytovaného spotrebiteľského úveru k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa, určenému ako 12-násobok celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4, nepresiahne hodnotu 1. Celkovou zadlženosťou spotrebiteľa sa na účely tohto odseku a odseku 7 rozumie celkový súčet zostatkových hodnôt existujúcich úverov spotrebiteľa overených v elektronickom registri údajov o úveroch a vypočíta sa ako súčet zostatkových hodnôt úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov, aktuálnej zostatkovej hodnoty spotrebiteľských úverov poskytnutých vo forme vyčerpaného povoleného prečerpania a vo forme vyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet a sumy zodpovedajúcej 20 % zo schválených nevyčerpaných povolených prečerpaní a zo schválených nevyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet spotrebiteľa.

(7) Pri spotrebiteľskom úvere poskytnutom na nadobudnutie vlastníckeho práva k hnuteľnej veci, ktorá slúži ako zabezpečenie tohto spotrebiteľského úveru a hodnota spotrebiteľského úveru nepresahuje 80 % kúpnej ceny zabezpečenia, sa zvýšenie výšky nákladov podľa odseku 5 druhej vety nevykoná, ak hodnota pomeru celkovej zadlženosti spotrebiteľa vrátane poskytovaného spotrebiteľského úveru k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa, určenému ako 12-násobok celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4, nepresiahne hodnotu 1,5.

(8) Na účely § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri spotrebiteľských úveroch s fixnou úrokovou sadzbou podľa § 2 písm. k) zákona sa pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať použije najvyššia mesačná splátka spotrebiteľského úveru, ak sú tieto splátky určené v rozdielnej výške. Na účely prvej vety sa neprihliada na prvú splátku a poslednú splátku spotrebiteľského úveru; na poslednú splátku sa prihliada, ak ide o úver, ktorý sa spláca raz ročne.

(9) Na účely § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých formou

---

[2]) Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

[3]) § 62 až 65 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

povoleného prečerpania alebo kreditnej karty sa pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať použije minimálna mesačná splátka za predpokladu, že spotrebiteľ by vyčerpal celý rámec dohodnutého povoleného prečerpania a limitu kreditnej karty, najmenej však 3 % celého rámca dohodnutého povoleného prečerpania a limitu kreditnej karty.

(10) Na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona sa pri určení peňažných záväzkov súvisiacich s existujúcimi úvermi, pri ktorých je spotrebiteľ spoludlžníkom, na tieto úvery hľadí, ako keby bol spotrebiteľ jediným dlžníkom. Ak spoludlžník pri inom úvere žiada o úver spoločne so spotrebiteľom, splátka iného úveru sa započíta iba raz.

(11) Na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri úveroch so zostávajúcou splatnosťou viac ako osem rokov, pri ktorých nie je určená fixná úroková sadzba podľa osobitného predpisu,[4]) ktoré sa poskytujú súčasne so spotrebiteľským úverom alebo ktoré už boli poskytnuté a ktoré nebudú poskytovaným spotrebiteľským úverom vyplatené, sa peňažný záväzok znižujúci príjem spotrebiteľa započíta ako vyššia z týchto dvoch hodnôt:

a) aktuálna splátka úveru,

b) splátka úveru vychádzajúca z predpokladu úrokovej sadzby najmenej o dva percentuálne body vyššej, ako je aktuálne zmluvne dohodnutá úroková sadzba vzťahujúca sa na tento úver a lehoty splatnosti 30 rokov; alternatívne sa použije navýšenie splátky úveru minimálne o percento, ktorého číselná hodnota sa rovná číselnej hodnote zostatkovej doby úveru vyjadrenej v kalendárnych rokoch.

(12) Pri úveroch spĺňajúcich podmienky podľa osobitného predpisu[5]) sa neprihliada na daňový bonus.

(13) Pri úveroch, pri ktorých nie je určená fixná úroková sadzba podľa osobitného predpisu[4]) počas celej lehoty splatnosti úveru a ktorých doba fixácie úrokovej sadzby prevyšuje desať rokov, sa na účely výpočtu podľa odsekov 11 a 12 použije úroková sadzba najmenej o jeden percentuálny bod vyššia ako je aktuálna úroková sadzba tohto úveru; alternatívne sa použije navýšenie splátky úveru o percento, ktorého číselná hodnota sa rovná polovici číselnej hodnoty zostatkovej doby úveru vyjadrenej v kalendárnych rokoch.

(14) Ak je v zmluve o úvere určené maximálne kumulatívne zvýšenie úrokovej sadzby počas celej doby splatnosti úveru nižšie ako dva percentuálne body, použije sa na účely výpočtu podľa odsekov 11 a 12 táto hodnota.

(15) Pri úveroch zabezpečených nehnuteľnosťou výška úrokovej sadzby, ktorá je výsledkom predpokladaného navýšenia úrokovej sadzby podľa odsekov 11 až 14, nepresahuje 6 %.

(16) Úpravu výšky peňažného záväzku podľa odsekov 11 až 15 nie je potrebné uplatniť, ak

a) zostatková doba fixácie úrokovej sadzby existujúceho úveru prevyšuje lehotu splatnosti poskytovaného spotrebiteľského úveru a

b) spotrebiteľ nemá iný úver so zostatkovou splatnosťou neprevyšujúcou osem rokov okrem spotrebiteľského úveru poskytnutého vo forme úverového rámca s možnosťou opakovaného čerpania.

(17) Na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona sa do výpočtu podľa odseku 3 písm. b) zahŕňa najmenej suma rovnajúca sa 3 % schválených povolených prečerpaní a limitov kreditných kariet spotrebiteľa.

---

[4]) § 2 ods. 1 písm. j) zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

[5]) § 33a zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

(18) Správnosť a aktuálnosť informácií o splátkach existujúcich úverov potrebných na určenie výšky peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa odsekov 10 až 17 sa overuje s ohľadom na získané informácie z registra údajov o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie, pričom overenie vychádza z informácií dostupných v registri v čase posudzovania spotrebiteľského úveru alebo jeho navýšenia.

(19) Ak je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver predpoklad, že počas splatnosti spotrebiteľského úveru spotrebiteľovi vznikne nárok na poberanie starobného dôchodku,[6]) táto skutočnosť sa zohľadní na účely predpokladu maximálnej lehoty splatnosti spotrebiteľského úveru alebo na účely predpokladu zníženia príjmu.

§ 3
Spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb

(1) Dopad možného navýšenia úrokovej sadzby podľa § 7 ods. 22 zákona sa do výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať zahrnie podľa odsekov 2 a 3 pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, ktorý

a) nemá určenú fixnú úrokovú sadzbu podľa § 2 písm. k) zákona počas celej lehoty splatnosti spotrebiteľského úveru a

b) nemá určenú fixnú úrokovú sadzbu podľa § 2 písm. k) zákona na čiastkové obdobie neurčitej dĺžky a zároveň splatnosť spotrebiteľského úveru nepresahuje päť rokov.

(2) Pri poskytovaní spotrebiteľského úveru podľa odseku 1 sa vo výpočte ukazovateľa schopnosti splácať započíta vyššia z týchto dvoch hodnôt:

a) zmluvne dohodnutá splátka spotrebiteľského úveru,

b) splátka spotrebiteľského úveru vychádzajúca z predpokladu úrokovej sadzby najmenej o dva percentuálne body vyššej, ako je aktuálne poskytovaná úroková sadzba, a maximálnej lehoty splatnosti spotrebiteľského úveru podľa § 6.

(3) Ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere určený maximálny kumulatívny nárast úrokovej sadzby počas celej doby splatnosti spotrebiteľského úveru nižší ako dva percentuálne body, použije sa na účely výpočtu podľa odseku 2 tento maximálny kumulatívny nárast úrokovej sadzby.

§ 4
Výrazné prevyšovanie súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov

(1) Na účely § 7 ods. 24 a 31 zákona sa za výrazné prevyšovanie súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov považuje prevyšovanie presahujúce nižšiu z týchto dvoch hodnôt:

a) suma 2000 eur,

b) suma zodpovedajúca 5 % súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných spotrebiteľských úverov alebo úverov na bývanie, alebo navýšených spotrebiteľských úverov alebo úverov na bývanie.

(2) Ak veriteľ v priebehu dvanástich mesiacov opätovne refinancuje alebo navýši celkovú výšku úveru podľa odseku 1, ktorý predtým sám refinancoval alebo navýšil, podmienka pre výrazné navýšenie celkovej výšky spotrebiteľského úveru alebo prevyšovanie súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov sa vyhodnocuje kumulatívne na ročnej báze.

---

[6]) § 65, 65a, 66 a 109 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 5
Požiadavky na zisťovanie informácii a predkladanie dokladov o príjmoch spotrebiteľa na účely overovania údajov o príjmoch spotrebiteľa

(1) Na účely overovania údajov o príjmoch spotrebiteľa sa za interné zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa na platobnom účte,[7]) vedenom u veriteľa, ktorý je poskytovateľom platobných služieb.

(2) Na účely overovania údajov o príjmoch spotrebiteľa sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,

b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,

c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovať nezmenené informácie,[8]) za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,

d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,

e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,

f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov[9]) spravidla nie staršie ako tri mesiace,

g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,[10])

h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

(3) Čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

(4) Kreditné obraty, ktoré je možné objektívne považovať za príjem spotrebiteľa, sú kreditné obraty na platobnom účte spotrebiteľa, ktoré predstavujú pravidelný čistý príjem spotrebiteľa, z ktorých možno určiť výšku príjmu ako aritmetický priemer spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov.

§ 6
Limity pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru

(1) Limit pre maximálnu splatnosť spotrebiteľského úveru, okrem spotrebiteľského úveru podľa odseku 2, sa určuje tak, aby lehota splatnosti spotrebiteľského úveru nepresahovala osem rokov.

(2) Limit pre maximálnu splatnosť spotrebiteľského úveru podľa osobitného predpisu[11]) sa určuje

---

[7]) § 2 ods. 9 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

[8]) Zákon č. 492/2009 Z. z o platobných službách v znení neskorších predpisov.

[9]) Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

[10]) § 170 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení v znení neskorších predpisov.

[11]) § 7 ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov.

tak, aby lehota splatnosti tohto spotrebiteľského úveru nepresahovala 30 rokov.

§ 7
Prechodné ustanovenia

(1) Ustanovenie § 2 ods. 5 sa do 30. júna 2018 uplatňuje tak, za celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa sa považuje výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 2 ods. 5 prvej vety, zvýšená o 15 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu.

(2) Pri úveroch poskytnutých pred 1. januárom 2018 sa na účely výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať podľa § 2 ods. 11 použije úroková sadzba, pričom sa neprihliada na jej zníženie o hodnotu súčtu štátneho príspevku podľa osobitného predpisu[12]) a hodnotu, o ktorú úrokovú sadzbu znižuje veriteľ podľa osobitného predpisu[12]) pri hypotekárnych úveroch pre mladých podľa osobitného predpisu;[12]) alternatívne sa použije navýšenie splátky úveru o percento, ktorého číselná hodnota sa rovná trojnásobku číselnej hodnoty zostatkovej doby úveru vyjadrenej v kalendárnych rokoch.

§ 8
Účinnosť

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2018.

Jozef Makúch v. r.
guvernér

---

[12]) § 85a zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 137, fax: 02/52442853, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.